

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 093 412/98 - 3018
Signatura: bi5ws201

Oblastní pracoviště č. 09 Hradec Králové
Okresní pracoviště Trutnov

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Gymnázium, Trutnov, Jiráskovo náměstí 325, 541 01 Trutnov
Identifikátor ředitelství:	600 012 875
IZO:	060 153 237
Ředitel školy:	Jiří Vaněk
Zřizovatel:	MŠMT ČR
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Trutnov
Termín inspekce:	1. 12. - 4. 12. 1998
Inspektoři:	Mgr. Eduard Suchanek
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, výroční zpráva o činnosti a o hospodaření školy za školní rok 1997/98, plán činnosti školy na školní rok 1998/99, osobní dokumentace pedagogických pracovníků, hospitační záznamy, učební dokumenty (osnovy vzdělávacího programu Základní škola - č.j. 16 847/96-20, upravené učební osnovy č.j. 18 730/91-20, učební osnovy čtyřletého gymnázia č.j. 17 668/91-20), tematické plány, rozvrh hodin, třídní knihy.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Škola má celkem 22 tříd, z toho 8 tříd nižších ročníků víceletého gymnázia, které jsou umístěny v budově Základní školy ve Školní ulici. Zbývající třídy víceletého a všechny třídy čtyřletého gymnázia jsou v hlavní budově školy na Jiráskově náměstí. Z celkového počtu 661 žáků školy studuje 445 žáků gymnázium s víceletým studijním cyklem a 216 gymnázium se čtyřletým studijním cyklem.

K teoretické výuce v hlavní budově slouží vedle kmenových tříd odborné učebny fyziky, chemie, biologie, výpočetní techniky a hudební výchovy. Pro laboratorní cvičení jsou k dispozici laboratoře fyziky, chemie a biologie. Prostorové poměry a vybavení jednotlivých tříd, odborných učeben a pracoven po technické, přístrojové i materiální

stránce je na velmi dobré úrovni. Sbírky pro výuku především přírodovědných předmětů představují pestrý a bohatý sortiment starších i moderních učebních pomůcek. Třídy, odborné učebny a kabinety jsou vybaveny příslušnou audiovizuální technikou (videorekordéry s televizorem, zpětné projekory, počítačová technika), jsou zařízeny vhodným a funkčním dobře udržovaným nábytkem. Toto zařízení ve třídách je postupně nahrazováno novým podle finančních možností školy.

Výuka výpočetní techniky probíhá ve dvou odborných učebnách (jedna v ZŠ ve Školské ulici), které jsou vybaveny 15 počítači. Další počítače jsou umístěny v učitelských kabinetech a ve školní knihovně a jsou k dispozici žákům školy. Škola je připojena na síť Internetu.

Součástí areálu školy je tělocvična, posilovna a nová velká sportovní hala pro míčové hry s veškerým vybavením a potřebným tělocvičným náradím. Všechny prostory jsou účelně a funkčně zařízeny, udržovány a využívány. V letních měsících využívá škola školní hřiště.

Školní knihovna čítá asi 11 800 svazků zahrnujících beletrii, odbornou literaturu, slovníky ap. Přítomnost knihovníka v době vyučování i v odpoledních hodinách umožňuje žákům dostatečné využívání knihovny i počítačové techniky pro studijní účely.

Učebnice pro žáky nižších ročníků víceletého gymnázia zajišťuje škola dle platných předpisů. Žáci vyšších ročníků jsou informováni vyučujícími o vhodných učebnicích jednotlivých předmětů a kupují si je sami nebo ve spolupráci se školou.

Celkově je možno konstatovat, že úroveň zajištění výuky a vzdělávání z hlediska prostorových podmínek a vybavení školy učebními pomůckami a didaktickou technikou je velmi dobrá.

Materiálně technické podmínky školy umožňují kvalitní plnění výchovně vzdělávacích cílů. Jejich úroveň lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Výuka se řídí kvalitně zpracovaným rozvrhem hodin, který respektuje zásady psychohygieny a splňuje kriteria příslušné vyhlášky. Hlavní přestávka trvá 20 minut, ostatní přestávky jsou desetiminutové.

Vybavení učeben nábytkem odpovídá antropometrickým požadavkům pro žáky příslušných věkových kategorií. V laboratořích je umístěn pracovní řád a jsou dodržována pravidla bezpečnosti práce. Ve třídách i odborných pracovnách je dostatek světla a tepla, místnosti jsou zvukově dobře izolovány.

Žákovské šatny jsou umístěny v suterénu. Žáci odkládají svoje věci do uzamykatelných plechových skříněk. Sociální zařízení jsou v jednotlivých podlažích budovy. Jejich vybavení je starší, je však funkční a plní svůj účel.

Ve všech prostorách školy je čisto a pořádek. Chodby, učebny i odborné pracovny působí dobrým estetickým dojmem. Výzdoba interiéru školy je aktuální a odráží charakter školy.

V budově nejsou žádné zvláštní relaxační prostory pro žáky. Tento požadavek splňují v dostatečné míře prostorné chodby.

Škola zabezpečuje pitný režim. Žáci si mohou zakoupit nápoje a občerstvení ve školním bufetu, který je v provozu po dobu vyučování.

Psychohygienické podmínky školy lze hodnotit jako spíše nadprůměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Ve školním roce 1998/99 škola zaměstnává 43 interních a 12 externích pedagogických pracovníků. Všichni učitelé, z výjimkou dvou, mají požadovanou odbornou i pedagogickou způsobilost pro výuku v nižších nebo vyšších ročnících gymnázia. Odborně i pedagogicky způsobilými učiteli jsou vyučovány jednotlivé předměty, pouze malá část z celkového počtu všech vyučovaných hodin tělesné, hudební a výtvarné výchovy, informatiky a výpočetní techniky, latiny a anglického jazyka je vyučována učiteli s odbornou způsobilostí pro nižší stupeň nebo s podobnou odbornou způsobilostí.

Věkový průměr pedagogického sboru je přibližně 43 let, z toho 21 pedagogů je do 40 let věku. Z uvedeného výčtu vyplývá, že se jedná o zkušené a vyzrálé pedagogické pracovníky. Současný pedagogický sbor je stabilní. Mezi jeho členy jsou dobré interpersonální vztahy, vytvářející klidnou a tvůrčí pracovní atmosféru.

Ve škole je zaměstnáno 12 nepedagogických pracovníků.

Škola má vytvořeny dobré personální předpoklady pro zajištění realizace kvalitního vzdělávacího procesu. Jejich úroveň lze hodnotit jako nadprůměrnou.

4 Plnění učebních osnov

Výuka probíhá podle platných osnov. Nižší ročníky víceletého gymnázia vyučují podle osnov základní školy, čj. 16 847/96-2 a podle upravených učebních osnov čj. 18 730/91-20. Ve vyšších ročnících víceletého gymnázia a v ročnících čtyřletého gymnázia se vyučuje podle osnov gymnázia se čtyřletým vyučovacím cyklem čj. 17 668/91-20. Výuka jazyků se řídí osnovami s čj. 19 539/95-21.

Vyučující mají osnovy rozpracovány do tematických plánů. Úpravy týkající se rozsahu probíraného učiva s ohledem na mezipředmětové vztahy, aktuální i významový charakter učiva, jsou předem projednány předmětovými komisemi

Kontrolou plnění osnov při hospitacích nebyly zjištěny žádné nedostatky. Časové rozvržení učiva v tematických plánech odpovídalo zápisům v třídi knize.

Obsahovou náplň výuky volitelných předmětů stanoví příslušné předmětové komise. S osnovami a tematickými plány těchto předmětů je seznámen ředitel školy. Jejich platnost by měl stvrdit svým podpisem. V používaných plánech tato skutečnost chybí.

Plnění osnov v hospitovaných předmětech lze hodnotit jako nadprůměrné.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

V rámci inspekce bylo vykonáno 11 hospitací v hodinách některých přírodovědných předmětů v nižších i vyšších ročnících gymnázia. Pětkrát byla navštívena výuka chemie, po třech hodinách výuka biologie a fyziky. Z personálního hlediska je vzdělávání v těchto předmětech zajištěno zkušenými pedagogy s dlouholetou praxí a s plnou odbornou i pedagogickou způsobilostí. Dvě sledované hodiny byly zaměřeny na opakování a procvičování učiva, ostatní měly klasickou strukturu. Výuka všech hospitovaných předmětů z výjimkou biologie (areál biologie byl v důsledku havárie vodovodního potrubí mimo provoz) probíhala v odborných učebnách. Vyučující využívali dostupnou didaktickou techniku a učební pomůcky. Kladli důraz především na pochopení učiva, na začlenění jednotlivých poznatků a jevů do systému a na vytvoření souvislostí mezi těmito jevy. Problémové otázky, pokládané často v průběhu výkladu, nutily žáky k samostatné aktivní

práci a formulaci myšlenek a závěrů. Opakování probraného učiva na počátku vyučovací hodiny probíhalo nejčastěji formou ústního zkoušení jednoho nebo více žáků. Hodnocení odpovídalo předvedeným výkonům a znalostem žáků. Vlastní výklad měl vždy přiměřené tempo, byl věcný a srozumitelný. Teoretické poznatky byly interpretovány, vysvětlovány a procvičovány na jednoduchých praktických příkladech. Z časového hlediska byly hodiny vyvážené a ukončené zpravidla krátkým shrnutím probraného učiva.

Všechny sledované hodiny byly dobře připravené a splnily svůj cíl. V hodinách fyziky a biologie dominovala názornost, využití experimentu, přehledný nákres a zápis na tabuli. Ve výuce chemie lze ocenit převládající individuální přístup vyučujících k žákům. V některých hodinách citelně chyběly ukázky probíraných sloučenin, případně jednoduchý pokus.

Celkově lze úroveň výuky fyziky a biologie hodnotit jako spíše nadprůměrnou, úroveň výuky chemie jako průměrnou.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Objektivně zhodnotit práci školy z hlediska úrovně výsledků výuky není pro nedostatek evaluačních nástrojů možné. Na základě provedených hospitací lze souhrnně a zjednodušeně konstatovat, že žáci se orientují v probraném učivu a jsou schopni samostatně reprodukovat naučenou látku. Úroveň komunikativních dovedností při zkoušení, opakování i při výkladu nového učiva byla dobrá, žáci se aktivně a tvůrčím způsobem zapojovali do výuky. Byli ukázněni a pozorní. Poznámky v sešitech mají dobrou grafickou úroveň, zápisy jsou vedeny přehledně a mají vypovídající hodnotu. Žáci jsou vedeni vyučujícími k samostatné a soustavné studijní práci doma i ve škole.

V rámci mimoškolních aktivit se žáci účastní řady soutěží a kulturních akcí. Kromě tradičních soutěží a olympiád z přírodovědných i společenských věd jsou to především sportovní akce, které škola organizuje a v nichž dosahuje velmi dobrých výsledků v okresním, regionálním i celostátním měřítku.

Vedení školy každoročně hodnotí výsledky vzdělávání a zveřejňuje je ve výroční zprávě. Z uvedených údajů vyplývá, že ve školním roce 1997/98 bylo ke studiu na vysokých školách přijato 72 uchazečů, tj. 58 % všech absolventů školy. Dalších 19% studuje na vyšších odborných školách nebo se dále vzdělává jinými formami studia.

Trvalým úkolem vedení a všech pedagogických pracovníků školy je kvalitně připravit žáky k dalšímu studiu a podílet se na jejich výchově v čestné, svědomité a zodpovědné občany. K tomu přispívá kvalitně zpracován školní řád, zachycující organizaci vyučování, základní povinnosti a práva žáků, jejich chování ve škole i mimo školu.

Žákovská samospráva v době inspekce pracovala na úrovni jednotlivých tříd. Současně probíhala organizační příprava pro vznik celoškolské žákovské samosprávy jako poradního orgánu vedení školy.

V rámci komplexního působení na žáky škola nabízí a realizuje řadu aktivit, ovlivňujících výchovně vzdělávací činnost. Klade důraz na výchovné působení a na dodržování pravidel mezilidských vztahů. Vytváří podmínky pro individuální rozvoj a formování osobnosti žáků. Jednání a chování žáků vůči sobě i k dospělým je slušné, ohleduplné a tolerantní.

Působení školy z hlediska výsledků vzdělávání, ovlivňování a rozvoje osobnosti žáků lze hodnotit jako spíše nadprůměrné

7 Výroční zpráva

Výroční zpráva za školní rok 1997/98 je zpracována podle § 17a odst. 2, 3 zákona č. 139/1995 Sb., o statní správě a samosprávě ve školství a obsahuje všechny náležitosti. Velmi dobře a podrobně je rozpracována část týkající se činnosti školy. Zpráva o hospodaření, zpracována formou výkazu požadovaného školským úřadem, je pro laika málo přehledná. Pro lepší srozumitelnost by bylo vhodné zařadit za výkaz jednodušší členění položek podle pořadí uvedeného přímo ve výše citovaném zákoně.

Výroční zpráva byla projednána na poradě pracovníků školy dne 26. 10. 1998. Tato skutečnost není ve výroční zprávě zaznamenána.

Úroveň výroční zprávy lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

8 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Tato problematika je vedením školy průběžně sledována a patří mezi základní úkoly plánu rozvoje a činnosti školy na školní rok 1998/99.

Učitelé se zúčastňují vzdělávacích akcí pořádaných Pedagogickým centrem v Hradci Králové a Školskou agenturou v Trutnově.

Vedení školy umožňuje zájemcům individuální studium v rámci zvyšování kvalifikace. V současné době jeden pedagogický pracovník dokončuje magisterské studium a jeden doplňující studium pro získání pedagogické způsobilosti.

Všichni učitelé mají možnost využívat odbornou literaturu v školní knihovně. Ze strany vedení školy je vyvíjena snaha na využívání multimediálních pomůcek a Internetu jak studenty tak i učiteli.

Začínajícím učitelům je věnována náležitá péče nejen ze strany uvádějících učitelů, ale i ostatních členů příslušné předmětové komise.

Vedení školy má zájem na průběžném vzdělávání pedagogických pracovníků a vytváří podmínky pro jeho realizaci. Jejich úroveň lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

ZÁVĚRY

Gymnázium Trutnov patří mezi školy s dlouholetou tradicí. V současné době má dobré materiálně technické i psychohygienické podmínky pro plnění požadovaných výchovně vzdělávacích cílů. Stav interiéru školy vyžaduje soustavnou a postupnou údržbu a obnovu (vymalování chodeb, nátěry dveří, oprava nebo výměna tabulí, modernizace sociálního zařízení ap.).

Stav personálního zabezpečení výuky je vyhovující, pedagogický sbor je stabilní a z hlediska odborné i pedagogické způsobilosti vyvážený.

Výuka v hospitovaných předmětech má dobrou úroveň a probíhala bez závad. Po odborné ani metodické stránce nebyly zjištěny nedostatky. Vedení školy má zájem na kvalitě výuky a vytváří pro její realizaci odpovídající podmínky.

Při inspekci bylo zjištěno, že u vchodu do školní budovy po celou dobu vyučování konali dozorovou službu žáci školy. Tato skutečnost je v rozporu s čl. 3 odst.3, čl. 9 odst.1, čl. 29 odst.2 a čl.33 odst. 1 zákona č. 23/1991Sb., kterým se uvozuje Ústavní listina základních práv a svobod.

Doporučení řediteli školy :

1. Opravit tabule v odborné učebně chemie a fyziky.
2. Schválit platnost tématických plánů volitelných předmětů svým podpisem a podpisem předsedy příslušné předmětové komise.
3. Třídní knihy i ostatní dokumentační materiály opatřit novým platným razítkem.
4. Zajistit dozorovou službu u vchodu do budovy školy jinak než žáky školy.

razítko

Podpis inspektora:

Mgr. Eduard Suchanek, v. r.

V Náchodě dne 11. 12. 1998

Přílohy: protokol o kontrole

Inspekční zprávu jsem převzal dne 14. 12. 1998

razítko

Podpis ředitele školy Jiří Vaněk, v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	17. 12. 1998	093 412/98 - 3018
Školský úřad:	17. 12. 1998	093 412/98 - 3018

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
		nepodal připomínky